

Ekonomické hodnotenie investície

podľa bodu C.5 uznesenia vlády SR č. 649/2020

Dátum hodnotenia

07.07.2022

Autor: Martin Kmeľko

Názov projektu	Poskytovanie mýtnych služieb – opakovanie verejného obstarávania	
Predkladateľ	Národná diaľničná spoločnosť, a.s. (NDS)	
Výška nákladov	Predpokladaná hodnota zákazky: 59,9 mil. eur	Celkové náklady na vlastníctvo počas 10 rokov: 224,2 mil. eur

Zhrnutie projektu

Opis projektu	Poskytovanie služieb súvisiacich so zabezpečením výberu mýta, najmä logistika a prevádzka palubných jednotiek (OBU), služby platobnej infraštruktúry a poskytovanie zákazníckych služieb.
Cieľ projektu	Cieľom je obstaranie služieb spojených s výberom mýta, pre ktoré je podľa štúdie projektu „ Elektronický výber mýta “ ekonomicky výhodnejší dodávateľský model ako vytvorenie interných kapacít na strane NDS.
Ďalšie informácie	Na základe rozhodnutia úradu pre verejné obstarávanie (ÚVO) sa NDS rozhodla zrušiť a nanovo vyhlásiť verejné obstarávanie (VO) „ Poskytovanie mýtnych služieb “ (detail Príloha 1). Hodnotenie VO na nákup služieb je v súlade s pravidlami hodnotenia investícií podľa § 19a zákona o rozpočtových pravidlách , nakoľko sa jedná o časť investičného projektu „Elektronický výber mýta“, ktorého implementácia je rozdelená do viacerých VO.

Hodnotenie projektu

Vyhodnotenie potreby projektu, cieľov a alternatív	Opakovanie VO nemá dopad na vyhodnotenie potreby, cieľov a alternatív projektu, ktoré sú zanalyzované v zverejnenom hodnotení „Elektronický výber mýta“ zo septembra 2020.
Analýza nákladov	Porovnané jednotkové ceny za: 224,2 mil. eur (100 % z celkovej hodnoty) Úspora z jednotkových cien: 0,00 mil. eur Iná úspora: 21,7-50,2 mil. eur (manuálny benchmark nákladov) Celková úspora: 21,7-50,2 mil. eur (9,7-22,4 % z celkovej hodnoty)
Ďalšie zistenia a riziká	Existujúci mýtny systém od spoločnosti SkyToll nemá vysporiadané majetkovo-právne vzťahy. Spôsob a rozsah vysporiadania môžu mať dosah na verejné obstarávanie nového mýtného systému. V nadväznosti na rozhodnutie ÚVO bol aktualizovaný biznis model poskytovania mýtnych služieb. Aktualizovaná verzia predpokladá výrazne vyššie zapojenie Európskej služby elektronického výberu mýta (EETS) na úkor lokálneho poskytovateľa mýtnych služieb. Úpravou biznis modelu (detail Príloha 2) sa znížila predpokladaná hodnota zákazky z 235,4 mil. eur na 59,9 mil. eur (-175 mil. eur resp. -75 %) a odhad celkových nákladov počas 10 rokov z 305,9 mil. eur na 224,2 mil. eur (-81,7 mil. eur resp. -27 %). Finančný model je založený na viacerých kvalifikovaných odhadoch a vstupoch, ktoré sa javia ako nadhodnotené. Presnosť odhadov je rizikom pre výsledný čistý príjem zo spoplatnenia ciest (detail Príloha 3).

Odporúčania

	<ul style="list-style-type: none">▪ Pred podpisom zmluvy s víťazom tendra získať právne stanovisko k vlastníctvu komplexného mýtného systému SkyToll prerokované s MF SR a MDV SR.▪ Pred podpisom zmluvy s poskytovateľom EETS služieb validovať s MF SR spôsob stanovenia a výšku odmeny pre poskytovateľov EETS služieb.▪ Sprístupniť Ministerstvu financií SR podklady, podľa ktorých bude možné overiť kvalifikovaný odhad podielu EETS služieb na celkovom objeme vybraného mýta.▪ Do štúdie doplniť overiteľné zdroje, z ktorých vychádzajú vstupy finančného modelu, najmä očakávaný ročný výnos EETS palubnej jednotky a potrebný počet OBU.▪ Doplniť ako plánuje NDS postupovať v prípade rizikového scenára, že podiel EETS na celkovom výbere mýta nedosiahne v prvom roku predpokladaných 85 %.
<i>Prílohy (na konci dokumentu)</i>	<i>Príloha 1: Zmena projektu a opakovanie VO „Poskytovanie mýtnych služieb“</i> <i>Príloha 2: Celkové náklady na vlastníctvo</i> <i>Príloha 3: Finančný model projektu</i>
<i>Upozornenie</i>	<i>Všetky sumy v hodnotení sú uvedené v eur s DPH v cenovej hladine aktuálneho kvartálu.</i> <i>Ekonomické hodnotenie MF SR má pre subjekty odporúčací charakter a negarantuje prostriedky z rozpočtu verejnej správy v hodnote investičného projektu. Rozhodnutie o realizácii projektu je v kompetencii jednotlivých ministrov.</i>

Príloha 1: Zmena projektu a opakovanie VO „Poskytovanie mýtnych služieb“

NDS vyhlásila 6.4.2021 verejné obstarávanie zákazky „Poskytovanie mýtnych služieb“. Úrad pre verejné obstarávanie (ÚVO) na základe námietok viacerých záujemcov nariadil NDS odstrániť protiprávny stav v celkovo 8 bodoch.

Pre aktualizáciu štúdie a hodnotenia je najpodstatnejší bod, podľa ktorého má NDS „priznať Dodávateľovi nárok na primeranú odmenu za OBU jednotky, ktoré sú účelovo viazané v skladoch pre potreby elektronického výberu mýta na území Slovenskej republiky, a ktoré Dodávateľ nemôže aktívne používať mimo územia Slovenskej republiky“.

NDS na základe rozhodnutia ÚVO dospela k záveru, že pôvodná predpokladaná hodnota zákazky (PHZ) nepočítala s platbou za palubné jednotky (OBU) viazané na skladoch. ND dospela k názoru, že zahrnutie platby spojenej s držaním vlastných OBU na sklade by nebolo hospodárne.

Prebiehajúci projekt EETS umožní výber mýta prostredníctvom palubných jednotiek tretích strán, poskytovateľov EETS služieb. Väčší počet EETS palubných jednotiek umožní znížiť počet OBU, ktoré je potrebné objednať od hlavného poskytovateľa mýtnych služieb a znížiť tak vyvolané náklady (platba za OBU na sklade, spracovanie platobných transakcií, zákaznícke služby...).

Príloha 2: Celkové náklady na vlastníctvo

Zmena celkových nákladov na vlastníctvo počas 10 rokov je výrazne menšia ako zmena predpokladanej hodnoty zákazky.

Tabuľka 1: Zmena PHZ a celkových nákladov na vlastníctvo

Ukazovateľ	Pôvodný projekt	Aktualizácia	Rozdiel (mil. eur)	Rozdiel (%)
Predpokladaná hodnota zákazky	235,4	59,9	-175,5	-75%
Celkové náklady na vlastníctvo (10r)	305,9	224,2	-81,7	-27%

Zdroj: Štúdia uskutočniteľnosti, spracovanie ÚHP

Pôvodná alternatíva projektu počítala s dominantným postavením hlavného poskytovateľa mýtnych služieb, ktorý vzíde z verejného obstarávania. Aktualizovaný biznis model predpokladá podiel poskytovateľov mýtnych služieb na výbere mýta 85-92 % a podiel hlavného poskytovateľa 8-15 %.

Všetky náklady a potenciálne opcie spojené s hlavným poskytovateľom mýtnych služieb sú zahrnuté v predpokladanej hodnote zákazky. Platby poskytovateľom mýtnych služieb (EETS) sú predmetom individuálnych zmlúv, vstupujú tak len do celkových nákladov na vlastníctvo.

Príkladom sú palubné jednotky. Pri aktualizácii štúdie sa kvôli výraznému navýšeniu predpokladaného podielu EETS služieb na celkovom výbere mýta znížil počet OBU, ktoré sú zahrnuté v PHZ, zo 420 tis. na 47-77 tis. Zároveň bola v celkových nákladoch na vlastníctvo zohľadnená odmena poskytovateľom EETS služieb, ktorá budú predmetom individuálnych zmlúv.

Príloha 3: Finančný model projektu

Vo finančnom modeli počíta NDS s viacerými vstupmi, ktoré nie sú adekvátne vysvetlené, a ich zmena má výrazný dopad na čistý príjem zo spolpatnenia cestnej infraštruktúry, najmä:

- **Podiel poskytovateľov EETS služieb na výbere mýta:** V štúdiu projektu „Implementácia EETS“ z novembra 2021 odhaduje NDS podiel poskytovateľov EETS služieb na celkovom výbere mýta na 5-35 %. Aktualizovaná štúdia projektu „Poskytovanie mýtnych služieb“ z mája 2022 predpokladá pre rovnaké obdobie skokový nárast na 85-92 %. Aktualizovaný podiel je podľa štúdie kvalifikovaným odhadom na základe konzultácií s poskytovateľmi EETS. Podiel EETS palubných jednotiek je okrem správneho odhadu nákladov kľúčový aj pre objem vybraného mýta v prechodnom období, medzi skončením platnosti existujúcej zmluvy so SkyToll a spustením nového systému¹. Pri poklese penetrácie EETS palubných jednotiek o 5 % klesá čistý výber mýta v priemere o 12,4 mil. eur za rok.
- **Výška odmeny pre poskytovateľov EETS služieb:** Na základe prípravných trhových konzultácií je v štúdiu odmena stanovená na 5,4 % z vybranej sumy mýta a fixná platba 0,65e za prevádzku palubnej jednotky. V štúdiu nie je určenie odmeny bližšie opísané, bez ďalšieho kontextu sa výška javí ako nadhodnotená. V [pracovnom dokumente európskej komisie](#) je navrhovaná odmena pre poskytovateľov EETS služieb v systémoch založených na GPS 4-5 %. Úpravou je možné znížiť celkové náklady na vlastníctvo o 21,7-50,2 mil. eur. Validáciu výpočtu a výšky odmeny pre poskytovateľov EETS odporúča pred podpisom zmluvy aj ekonomické hodnotenie MF SR k projektu EETS.
- **Stredný výnos na jednu palubnú jednotku:** Podľa ekonomickej analýzy je priemerný ročný výnos lokálnej palubnej jednotky 473 Eur. V štúdiu sa predpokladá násobne vyšší výnos EETS palubnej jednotky 2 158 Eur. Z podkladov nie

¹ Podľa NDS má EETS umožniť čiastočný výber mýta v rizikovom scenári omeškania spustenia nového mýtného systému.

je možné overiť na základe čoho NDS predpokladá násobne vyšší výnos EETS palubných jednotiek. Výška výnosu na jednu EETS palubnú jednotku je podstatný parameter pre výšku výberu mýta aj absolútnu výšku odmeny pre poskytovateľov EETS služieb.

- **Počet obstarávaných palubných jednotiek (OBU):** Požadovaný počet OBU vychádza z prepočtu stredného výnosu na 1 palubnú jednotku. Zatiaľ čo takýto prepočet je vhodný pre odhad palubných jednotiek EETS, pri ktorých platba priamo súvisí s objemom vybraného mýta, nie je zrejmé, prečo je použitý aj na určenie počtu OBU, za ktoré sa aktuálne platí fixná záloha. Podľa finančného modelu má byť podiel OBU na všetkých palubných jednotkách 28-45 % pričom podiel na výnosoch má dosahovať 8-15 %. Z podkladov nie je možné overiť ako bol na pokrytie tejto časti trhu stanovený požadovaný počet OBU.